

Pan Dariusz Mińkowski
Zastępca Głównego Inspektora Pracy

L.dz. / 1.09 – 2022

dotyczy: pisma znak GIP-GPP.081.43.2022.2 z dn. 28.07.2022 r.

Szanowny Panie Inspektorze,

W odpowiedzi na Pana pismo znak GIP-GPP.081.43.2022.2 z dnia 28.07.2022 r., które za pośrednictwem poczty elektronicznej wpłynęło do Stowarzyszenia w dniu 16.08.2022 r. - uprzejmie informuję, że Stowarzyszenie Inspektorów Pracy Rzeczypospolitej Polskiej (dalej SIPRP) konsekwentnie opowiada się za tym, aby czas pracy inspektora pracy, był określony wymiarem jego zadań. Wobec powyższego Stowarzyszenie w trybie określonym w ustawie o petycjach postuluje dodanie do ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy art. 58a w brzmieniu „*Czas pracy inspektora pracy zatrudnionego na stanowisku o jakim mowa w art. 38 ust. 2 - jest określony wymiarem jego zadań.*” Wstępne uzasadnienie tej inicjatywy SIPRP zawarło w petycji skierowanej do Komisji do Spraw Petycji Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (z uwzględnieniem przesłanej w tym zakresie autokorekty). Obydwa dokumenty opublikowano na stronie internetowej www.siprp.pl.

Wnosząc o wprowadzenie do ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy postulowanej przez SIPRP regulacji, że *czas pracy inspektora pracy zatrudnionego na stanowisku o jakim mowa w art. 38 ust. 2 - jest określony wymiarem jego zadań* - wskazujemy, iż początkowo rozważaliśmy ustawowe przesłanki jakie zostały sformułowane w przypadku tego systemu w regulacji powszechnej jaką jest kodeks pracy. Przewidziano tam zasadniczo trzy przesłanki umożliwiające wprowadzenie tego systemu; jedną z nich jest rodzaj pracy, kolejną jest organizacja pracy, a ostatnią miejsce wykonywania pracy.

Nadmienić należy, że rozwiązanie statuujące wprowadzenie czasu pracy poprzez określenie go wymiarem jego zadań przewidziano również w odniesieniu do innych, pozornie diametralnie różniących się grup zawodowych: sędziów sądów powszechnych, prokuratorów czy nauczycieli akademickich. Nawiązanie do regulacji powszechnej oraz rozwiązań ujętych w pragmatykach - umożliwi efektywny przegląd przesłanek uzasadniających zastosowanie go wobec państwowych inspektorów pracy.

Państwowi inspektorzy pracy realizują pracę o charakterze nieskooperowanym, zindywidualizowanym, w związku z przekazanymi do wykonania zadaniami kontrolnymi. Są one każdorazowo określane poprzez wyznaczenie i wskazanie do kontroli danego pracodawcy w związku z rozpatrywaniem skargi, badaniem wypadku przy pracy czy wreszcie realizacją tematu harmonogramowego. Inspektor pracy, w związku z niezależnością i samodzielnością w działaniu, autonomicznie określa rodzaj podejmowanych czynności, ich harmonogram, kolejność, przebieg, etc. Działania te jednocześnie muszą być skorelowane z podmiotem kontrolowanym i osobami go reprezentującymi, ich dostępnością. Innym aspektem warunkującym realizację zadań w sposób zindywidualizowany jest niekiedy konieczność kontaktu z osobami wnoszącymi skargę, osobami zwolnionymi z zakładu pracy. Niekiedy terminy i czas prowadzonego postępowania, a tym samym rozkład podejmowanych zadań uzależniony jest od pozyskiwania tzw. alternatywnych źródeł dowodowych. Każde z tych działań służy realizacji podstawowej zasady postępowania kontrolnego jakim jest zasada prawdy obiektywnej, służąca ustaleniu stanu faktycznego w toku kontroli. Jest to cel nadrzędny postępowania kontrolnego. Działania podejmowane przez państwowych inspektorów pracy nie są jednolite; jakkolwiek mogą być skatalogowane i opisane, to jednak w zależności od przedmiotu i podmiotu kontroli, ich zakres jest stosunkowo znacznie zróżnicowany. Nie bez znaczenia jest zaakcentowanie, że czas trwania każdej kontroli bywa znacząco zróżnicowany, wobec czego definiowanie ekstensywnego obciążenia pracą wymiarem czasu pracy, nie jest adekwatny; wskazana jest perspektywa zadaniowego podejścia do realizacji obowiązków, co sprzyjać będzie podniesieniu efektywności pracy. Wskazane aspekty organizacyjne i rodzajowe pracy, uzasadniają wyznaczenie czasu pracy państwowego inspektora pracy wymiarem zadań, a nie jednostkami czasu. Podnieść również należy, że miejsce pracy państwowego inspektora pracy ma charakter mobilny, zmienny i zależny zarówno od wskazanych czynności, jak i organizacji zakładu pracy. Dodatkowo miejsce pracy może zależeć od wyznaczenia innych obowiązków takie jak prewencja i promocja, zagrożenie publiczne, reakcja na zgłoszenie dokonane przez telefon wypadkowy. Zmienność miejsca świadczenia pracy, czy wręcz nieprzewidywalność uzasadniają stosowanie zadaniowego systemu czasu pracy.

Nadmienić należy, że określenie czasu pracy państwowego inspektora pracy wymiarem zadań uzasadnia przede wszystkim charakter pracy, którą należy bezsprzecznie utożsamiać ze służbą publiczną na rzecz obywateli i Państwa. Przyjęcie tej słusznej koncepcji uzasadnia określanie pracy nie tyle rozmiarem czasu pracy, ile zadaniami jakie należy wykonać aby powierzone obowiązki o charakterze realizacji zadań państwowych zostały wykonane efektywnie i sprawnie. Wtórą rzeczą jest czas ich realizacji; nadrzędną – służba obywatelom i Państwu.

Zaznaczyć przy tym należy, że inspektor pracy PIP jest organem Państwowej Inspekcji Pracy, z czym związana jest w sposób oczywisty i ustawowo zdefiniowany szeroka autonomia zarówno w zakresie planowania kontroli (plan kontroli przez okręgowego inspektora pracy jest jedynie zatwierdzany), jak i w planowaniu miejsca, zakresu i terminarza podejmowanych czynności kontrolnych.

Wspomnieć należy, iż aktualnie każde podjęcie kontroli poza godzinami pracy w godzinach popołudniowych i nocnych wymaga nie tylko indywidualnej zgody dwu szczebli zarządzania OIP, ale każdorazowo generuje konieczność świadczenia pracy w godzinach nadliczbowych. Każda taka sytuacja wpływa ponadto na rozkład czasu pracy inspektora w całym tygodniu i dezorganizuje w tym czasie jego działalność (wymóg zachowania dobowej przerwy w pracy i nie podejmowania pracy dwukrotnie w tej samej dobie pracowniczej). Aktualnie praktycznie jedynie kontrole przeprowadzane „po godzinach” w piątek – nie powodują opisanej wyżej dezorganizacji. Trudno to uznać jednak za rozwiązanie satysfakcjonujące.

Rozszerzenie spektrum czasowego kontroli realizowanych przez PIP, realne objęcie nim większego odsetka zatrudnionych, odciążenie inspektorów od zbędnych czynności związanych z uzyskiwaniem zgód na kontrole – w sposób oczywisty wpłynie na poprawę efektywności działania PIP i wypełnianie przez nią misji wynikającej z ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy.

Współcześnie w prawie pracy dostrzegany jest kierunek odchodzenia od paradygmatu czasu pracy, na rzecz organizacji pracy w ujmowaniu ich w ujęciu zadaniowym. Przyjęcie takiego rozwiązania w Urzędzie stanowiłoby pożądany kierunek unowocześniania procesu zarządzania zasobami ludzkimi. Prezentowane rozwiązanie jest silnie skorelowane z modelem wynagradzania za pracę obowiązującym w Państwowej Inspekcji Pracy. Okresowo przyznawane nagrody stanowią formę oceny realizacji zadań, nałożonych konkretnych obowiązków, których wykonanie i jakość tego wykonania, warunkują przyznanie nagród w ogóle, a także określenie ich wysokości. Rozwiązanie takie w większym stopniu promowałoby osoby, które wypełniają swoje obowiązki z wysokim zaangażowaniem, a nade wszystko wskazywałoby że działania państwowego inspektora pracy mają koncentrować się na wykonywaniu zadań, realizacji obowiązków, wypracowywania efektów, a nie jedynie ekstensywnego wykorzystania czasu pracy.

Stowarzyszenie opowiada się za tym, aby obowiązki biurowe, sprawozdawcze i pisarskie, w przeciwieństwie do stanu obecnego, ograniczyć do absolutnego minimum. A więc samodzielność i specjalizacja – po prostu, w opinii SIPRP, inspektor pracy winien przede wszystkim prowadzić czynności kontrolne i nadzorcze. Czyli realizować zadania inspekcji pracy określone w postanowieniach art. 3 ust. 1 Konwencji Nr 81 MOP.

Powyższe, pominiawszy postulowane przez SIPRP zmniejszenie zbędnej biurokracji i angażowania czasu pracy różnych szczebli zarządzania w PIP - wydaje się być wystarczającą przesłanką, aby wszechstronnie rozważyć celowość i racjonalność proponowanego przez SIPRP rozwiązania.

Kraków 1.09.2022 r.

do wiadomości

Komisja do Spraw Petycji

PREZES
Leszek Rymarowicz
Leszek Rymarowicz